

Alta kommune

Alta vil

Forslag til kommuneplanens samfunnsdel 2015-2027

(rullering 2013-14)

Høringsforslag datert 30.09.14. Høringsfrist: 30. november 2014.

© Hans Idar Haldorsen

Forord

Med «Alta vil» uttrykkes kommunens og altasamfunnets felles ambisjon for samfunnsutviklingen mot år 2030. Visjonen og ambisjonene er offensive. Vi vil at Alta fortsatt skal vokse, at veksten skal være bærekraftig og at vi sammen bygger et mangfoldig og godt samfunn å høre hjemme i.

Alta kommune er i 2014 en levende kommune og Nordlysbyen Alta vokser. Som innbyggere i Alta har vi mye å glede oss over. Folketallet passerer ved årsskiftet 20 000. Aldri før har kommunen hatt så mange tilbud og levert et så bredt tjenestetilbud til befolkningen som i dag. Mange nyskapende prosjekter er realisert og næringslivet viser investeringsvilje og er optimister på vegne av kommunen og regionen.

Denne samfunnsplanen er andre generasjon med «Alta vil» som tittel og visjon. Forrige plan ble vedtatt i 2004 og har siden levd godt som kommunens eget «varemerke». Mange innbyggere og besøkende i Alta har lært «Alta vil» å kjenne, og kommunens egne ansatte har brukt visjonen til å bygge «vi vil»-følelse og samhold over de ti årene som har gått. Det er på denne solide grunnmuren vi nå reviderer strategiene for å utvikle Alta kommune som organisasjon og samfunn videre.

Planprosessen for rullering av «Alta vil» har involvert bredt blant kommunens politikere og administrasjon. I tillegg har representanter for næringsliv, frivillige organisasjoner, ungdom og befolkningen for øvrig deltatt aktivt i planverksteder og andre medvirkningsarenaer. Planforslaget inneholder mange av de gode innspillene kommunen har mottatt underveis. På denne måten har vi gitt retning for Altas felles visjon og ambisjoner på vegne av samfunnsutviklingen og kommunens tjenesteproduksjon.

Du leser nå høringsforslaget til nye «Alta vil». Dette forslaget til kommuneplanens samfunnsdel er det altså mulig å påvirke gjennom å sende kommunen kommentarer eller innspill til planen.

Kommunen vil i tillegg planlegge andre tiltak for medvirkning i høringsfasen. Frist for å gi innspill er 30. november 2014. Høringssvar kan sendes Alta kommune, Pb. 1403, 9506 ALTA eller på e-post til:

postmottak@alta.kommune.no

Laila Davidsen
ordfører

Bjørn-Atle Hansen
rådmann

Innhold

Forord	2
1. Innledning	4
2. Viktige utviklingstrekk	5
Folk, bosetting og byvekst	5
Arbeid og næring	6
Infrastruktur og kommunikasjoner	7
Helse, omsorg og trivsel	7
Utdanning og kompetanse	8
Kultur, idrett og friluftsliv	8
3. Mangfold og tilhørighet	9
3.1 Tilrettelegging for samisk og kvensk kultur, næring og samfunnsliv	10
4. Miljø og bærekraft	11
5. Økonomi, organisasjon og kommuneplanens handlingsdel	11
5.1 Økonomi og handlingsregler	11
5.2 Organisasjon	12
5.3 Kommuneplanens handlingsdel	14
6. Mål og strategier	15
6.1 Kunnskap og kompetanse	15
6.2 Næringsutvikling og nyskaping	17
6.3 Trivsel og livskvalitet	19
6.4 Attraktivt regionsenter i utvikling	21
7. Vedlegg	23

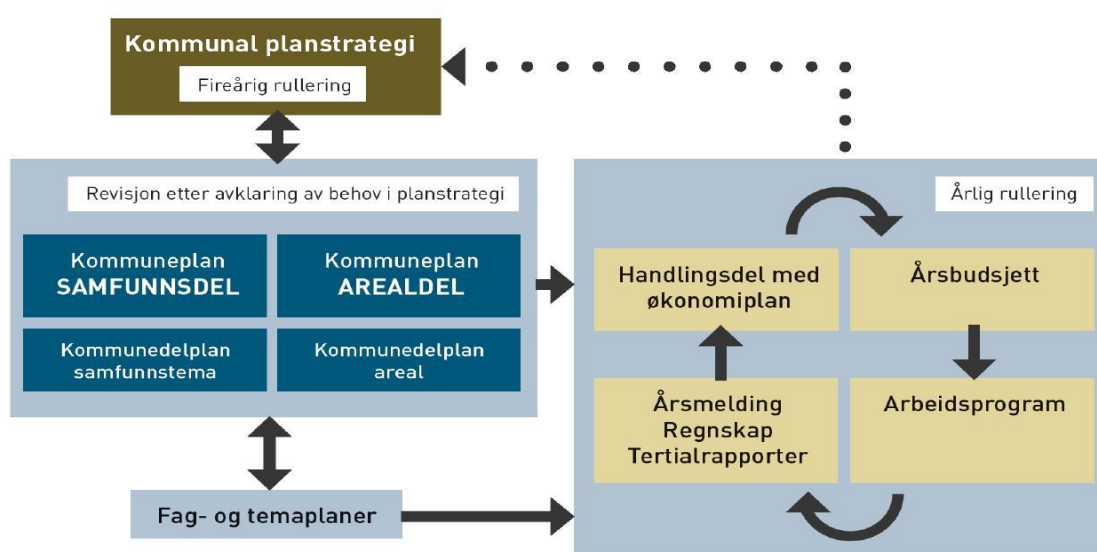
1. Innledning

Samfunnsdelen er kommunens overordnede strategiske styringsdokument. En levende samfunnsdel er derfor kommunens viktigste strategidokument.

Planen legger føringer for økonomiplanen, årsbudsjettet, virksomhetsplanen og alle andre kommunale planer. «Alta vil» er kommunepolitikernes hovedverktøy for å gi en samlet og synlig retningen på Altas utvikling i et 12-årsperspektiv.

Kommuneplanens samfunnsdel har hjemmel i plan- og bygningsloven, og forventningen er at kommunen i denne planen skal ta stilling til langsiktige utfordringer, mål og strategier for kommunesamfunnet som helhet og kommunen som organisasjon.

Figuren under illustrerer sammenhengen mellom plannivåene og de tilhørende plandokumentene.

Plandokumentet er bygd opp i to hoveddeler; en beskrivende del av utviklingstrekk og fokusområder i planprosessen samt en politikkdel med samfunnsdelens mål og strategier fordelt på planens fire satsingsområder:

1. Kunnskap og kompetanse
2. Næringsutvikling og nyskaping
3. Trivsel og livskvalitet
4. Attraktivt regionsenter i utvikling

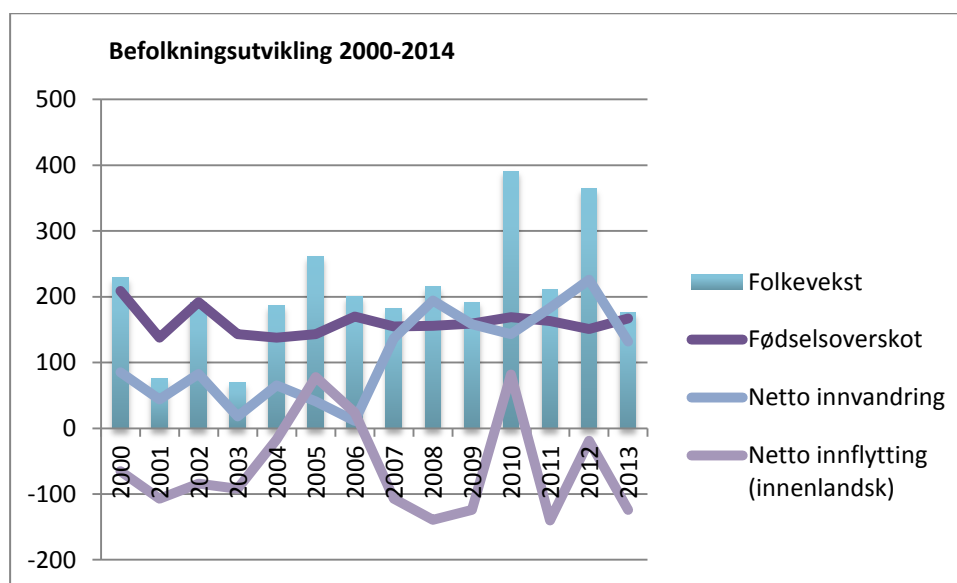
I dokumentet er det gjengitt flere sitater fra medvirkere på planverkstedene. Disse er illustrativt plassert i snakkebobler som gjengir noen representative budskap fra møtedeltakerne.

2. Viktige utviklingstrekk

Folk, bosetting og byvekst

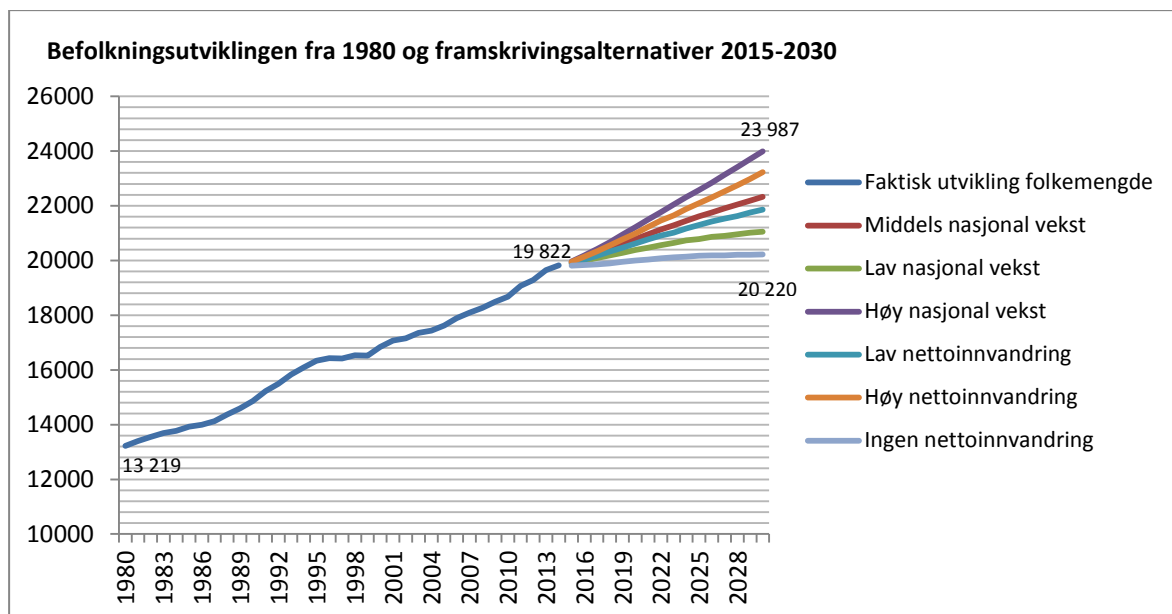
Fra 1. januar 2000 til 1. januar 2014 har Alta vokst med 2895 personer, noe som tilsvarer en middels stor Finnmarkskommune. Altasamfunnet har altså håndtert en befolkningsvekst tilsvarende 3x Loppa kommune, eller 1x Nordkapp kommune i denne perioden.

I nesten alle alternative befolkningsframskrivninger regner Statistisk sentralbyrå (SSB) med fortsatt vekst i Alta kommune. Basert på erfaringer fra forrige periode vil 1,2 % årlig vekst være et rimelig anslag å planlegge for i årene som kommer. I tall anslår SSBs siste framskrivninger at Alta kommunes folketall vil ligge et sted mellom 20 200 og 24 000 i år 2030 (se figur neste side).

Demografiske endringer i Alta kommune følger nasjonale og internasjonale trender. Det vil si at sentrum vokser, mens befolkningsmengden i distriktene i lang tid har avtatt. Om lag 16 000 av kommunens vel 20 000 innbyggere bor nå innenfor bygrensen. Gjeldende arealplan har framskrevet arealbehovene til 2030 – lenger enn hva samfunnsplanen strekker seg. Det er derfor ikke utredet nye arealbehov i denne rulleringen av samfunnsplanen.

Alta sentrum er fortsatt et «ungt» sentrum som er under utvikling og som må styrkes. I løpet av en 40 års periode er det bygget infrastruktur og bygninger for flere milliarder kroner, men fortsatt gjenstår mye. For få gjennomført reguleringsplanen for Alta sentrum må blant annet flere bebygde sentrumsområder gjennomgå fornyelser. Det bør derfor være viktig fortsatt å vektlegge en arealutvikling som bygger opp under Alta sentrum som urbant sentrum i Nordlysbyen.

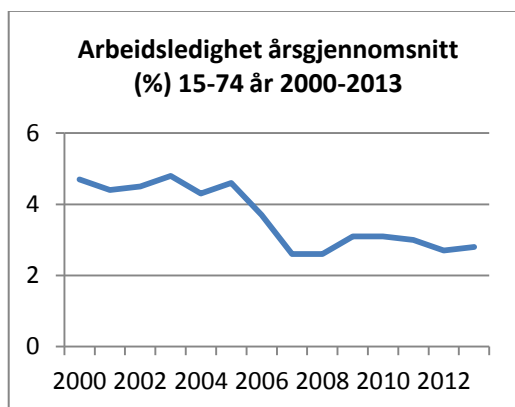
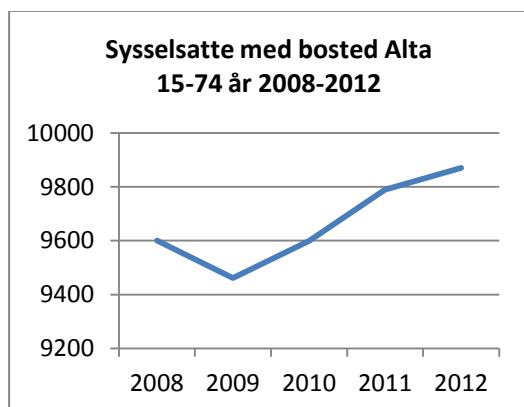

Kilde: SSB

Arbeid og næring

Alta kjennetegnes av en variert næringsstruktur med mange små og mellomstore bedrifter. Altas styrke er at kommunen ikke er ensidig avhengig av én næring eller aktør. Næringslivet i Alta og regionen rundt har siste tiårsperiode opplevd sterk vekst, særlig generert av olje- og gassutbyggingene i Barentshavet med tilhørende prosessering og støttetjenester på land. Veksten er størst i byene i regionen jamfør også en generell sentraliseringstrend. For Alta blir det svært viktig å finne strategier og tiltak som legger til rette for fortsatt vekst. En fellesnevner når ulike bransjer omtaler framtiden er økende kompetansekrav. Alta har næringsområder som både har historisk forankring i kommunen, og som utgjør kompetansemessige tyngdepunkter i regionen, for eksempel bergverk og mineral, bygg og anlegg, handel og service, landbruk, fiskeri og reindrift.

Den viktigste ressursen i Alta er den menneskelige kapitalen. Som befolkningssenteret i Finnmark, med en særlig høy andel unge, har Alta de beste forutsetninger for videre vekst i sysselsetting og verdiskaping lokalt og regionalt. En ung befolkning kombinert med kunnskaps- og kompetansearbeidsplasser og -miljøer utgjør en mulighet for Alta å være knutepunkt for industri og kunnskapsbasert næringsvirksomhet i Finnmark.

Kilde: SSB

Infrastruktur og kommunikasjoner

Foto: Kurt Johansen

Alta kommunes utstrekning gjør det nødvendig med gode kommunikasjonsløsninger for å knytte by og distrikt sammen. De beste forutsetninger for regionens videre vekst og utvikling legger man ved å vektlegge transportløsninger som muliggjør et mest mulig integrert bo- og arbeidsmarked i Vest-Finnmark.

Alta lufthavn er et sentralt punkt for all trafikk i Vest-Finnmark og må sikres optimal utnyttelse i forhold til mulig kapasitet. Stamveiene E6 og Rv93 inn mot Alta er under oppgradering og nye

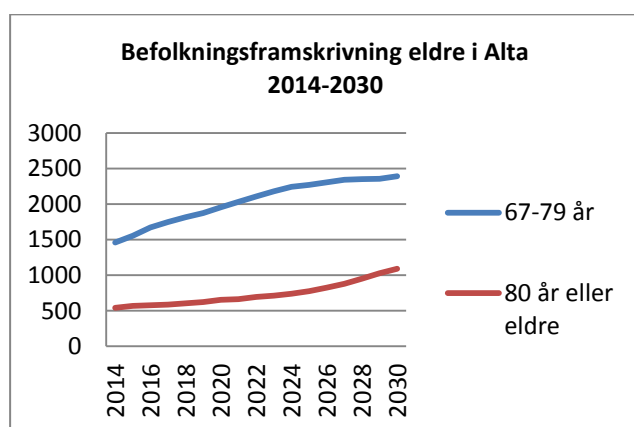
utbedringer planlegges. Sikre transportkorridorer til og fra Alta er viktig for både befolkningen og næringslivet i regionen.

En samordnet areal- og transportplanlegging vil være et viktig grep for bolyst, folkehelse og miljøet i Alta. Det er derfor viktig å fortsette tilretteleggingen for gående og syklist, samt videreutvikle kollektivtilbudet. Dette vil på sikt medføre flere alternativer til tradisjonell bilbruk.

Helse, omsorg og trivsel

Alta kommune har over lang tid utviklet gode helse-, omsorgs- og sosialtjenester. Samtidig står kommunen overfor utfordringer som følge av demografiske endringer, flere nye brukere med behov og flere oppgaver overført fra staten.

Mulighetene for utvikling av helse- og omsorgstjenestene til beste for Altas innbyggere synes gode, men gir samtidig kommunen utfordringer som må løses. Demografien i Norge og Alta er i endring ettersom de store barnekullene 1940- og 50-talet når pensjonsalderen. Alta kommune planlegger å møte denne veksten med et moderne omsorgssenter på Alta sentrum. Velferdsteknologiske løsninger vil også bli et vekstområde og noe Alta vil kunne satse videre på.

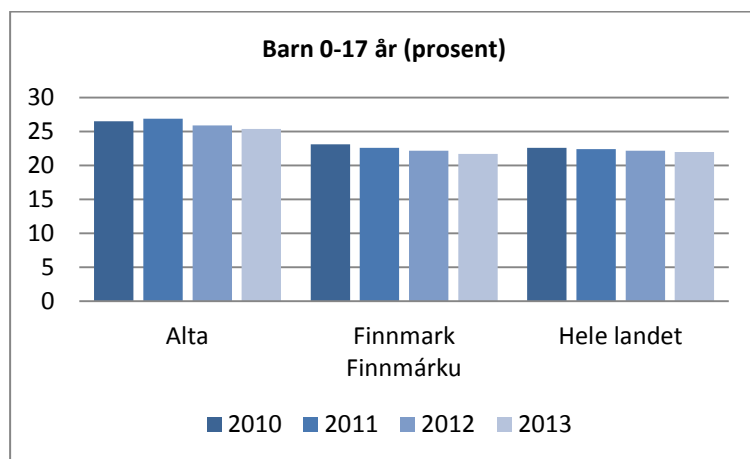

Kilde: SSB basert på alternativ høy nasjonal vekst.

I Alta kommune har folkehelsearbeidet vært systematisert siden 2007. Viktigst for folkehelsearbeidet i Alta vil være å gjennomføre tiltak som sikrer at barn og unge trives, tar utdanning, samt bidra til at befolkningen i Alta sikres sunne alternativer, særlig innen fysisk aktivitet. Erkjennelsen av «helse i alt vi gjør» er kjernen i folkehelsearbeidet. Eksempelvis fremheves fullført videregående opplæring som det viktigste bidraget til god folkehelse. God forebygging vil spare samfunnet for store kostnader relatert til helseproblemer senere.

Utdanning og kompetanse

Kunnskap og kompetanse har vært svært sentral som drivkraft for Altas vekst siste tiårene. Vekstpotensialet som ligger i næringsutvikling og innovasjon basert på FoU, kunnskap og kompetansearbeidsplasser vil ikke bli mindre i framtida. Alta som knutepunkt for kunnskap og kompetanse i Finnmark er således svært viktig å bygge opp under. Behovet for kompetent arbeidskraft i ulike sektorer er stort, og helt avgjørende for Finnmarks videre vekst og utvikling. Alta har en god grunnopplæring i barnehager og grunnskole, en stor videregående skole samt universitet og forskningsmiljø med ambisjoner på vegne av byen og regionen. Samlet gir dette et stort potensial for vekst og økt verdiskapning.

Høy andel unge i Alta. Kilde: SSB.

For å ta nye steg, er altasamfunnet avhengig av å skape en «kultur for læring». Det er viktig at hele utdanningsløpet ses i sammenheng, og at de ulike institusjonene bidrar til samarbeid for å effektivisere dette. Det må være en rød tråd fra barnehagen, gjennom grunnskole og videregående skole, helt opp til høyere utdanning som gjør at hver elev får realisert sitt potensial til samfunnets beste. Fullført utdanning, uansett nivå, er viktig for hvert enkelt individ og bidrar til god samfunnsutvikling.

Kultur, idrett og friluftsliv

Alta har over år bygd seg opp med Nordlysbyen som identitetsfaktor og merkevare. Kultur, idrett, friluftsliv og et vell av arrangementer er de viktigste ingrediensene i å utvikle Alta som et attraktivt bosted og reisemål for opplevelser. Kultur har samtidig verdi i seg selv, og bidrar til identitet og positive opplevelser for publikum, utøvere – amatører så vel som profesjonelle.

Idretten i Alta organiserer om lag 8200

medlemmer, hvorav om lag 6000 er aktive utøvere¹. Mulighetene for et aktivt og variert friluftsliv er blant Altas store fortrinn

Foto: Alta Sámi Festival

Satsing på kultur, idrett og friluftsliv er viktig fordi det bidrar til bygging av lokal identitet og tilhørighet. Det virker forebyggende i forhold til kriminalitet og rusmisbruk, samt at folkehelsen styrkes. De store idretts- og kulturarrangementene bidrar dessuten til å markedsføre Alta på en svært god måte med mange positive ringvirkninger for næringsliv og befolkning for øvrig.

3. Mangfold og tilhørighet

Alta har til alle tider vært et område der ulike mennesker har møttes og slått seg ned for arbeid og det gode liv. Det tidligere «tre stammers møte» mellom nordmenn, samer og kvener i Finnmark er i nå utvidet med innbyggere fra hele verden i takt med globalisering og særlig det felles arbeidsmarkedet i EU som Norge er en del av gjennom EØS-avtalen. Alta er mer internasjonal enn noen gang med de muligheter og utfordringer det bringer med seg.

«Offentlige tilbud som tar imot nye innbyggere på en inkluderende måte»

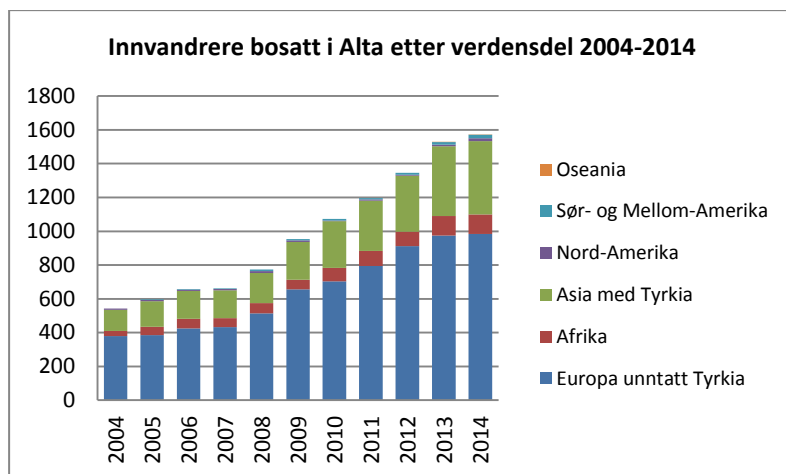
Я живу в
Альте!

Statistikken forteller om nesten tredobling av antallet innvandrere bosatt i Alta siden 2004. Trolig vil utviklingen vi har opplevd senere år med vekst i flytting over landegrensene fortsette. For Alta som samfunn er det viktig å bygge kultur for at alle skal kunne kalle seg altaværing og kjenne seg hjemme her, uavhengig av bakgrunn. Fellesnevneren er hjemkommunen vi deler på 70 grader nord, i Nordlysbyen og samfunnet for øvrig. Toleranse, åpenhet og inkludering av nye innbyggere er verdier som vi trenger å dyrke i denne sammenhengen.

Vi bor i
Alta!

Samtidig som Alta blir mer mangfoldig har vi en rik historie å ta vare på. I vår kommune er vi privilegerte som har historiske bånd og en geografi som knytter oss til den samiske og kvenske befolkning. Som henholdsvis urbefolkning og nasjonal minoritet i Norge er disse delene av altasamfunnet verdifulle og viet ekstra oppmerksomhet i samfunnsplanen.

¹ Tall fra Idrettsregistreringen 2012 og Alta Idrettsråd.

Vekst i innbyggere med utenlandsk opprinnelse. Kilde: SSB

3.1 Tilrettelegging for samisk og kvensk kultur, næring og samfunnsliv

Kommunenes ansvar for å ta hensyn til samiske interesser i planleggingen er styrket de senere år og forankret i plan- og bygningslovens formulering om å sikre naturgrunnlaget for samisk kultur, næringsutøvelse og samfunnsliv. Alta kommune vil anerkjenne vår samiske historie og samtidig og følge opp lovens formulering med mål og strategier i samfunnsplanen. Innenfor det samiske er

det også et stort mangfold av leveveier. Alta er en av

landets største reindriftskommuner i sommerhalvåret og

sjøsamisk kultur har lange og sterke tradisjoner i Altafjorden. Kommunestyret vedtok i mars 2014 å påbegynne prosess med mål om å få til en

samarbeidsavtale med Sametinget. Intensjonen er en avtale som kan bidra til å styrke samisk språk og kultur i Alta. En styrket stilling for samisk identitet, språk og kultur er til berikelse for hele altasamfunnet.

«Samarbeid gjør
Alta til en by
med ry for et
godt sted å lære
seg samisk»

Mun orun
Álttás!

Kvensk og finsk innvandring er en del av Altas historie som en finner igjen i stedsnavn og flere

familienavn i Alta. Offentlige tall anslår at mellom 10 000-15 000 kan regnes som

kvener i Norge i dag, hvorav om lag 2000-8000 snakker kvensk. Kvensk ble

for øvrig i 2005 anerkjent som et eget språk. Alta kommune ønsker å

anerkjenne statusen kvenene har som nasjonal minoritet i Norge og den rike historien Alta har i forhold til kvensk/finsk innvandring. I Alta gis det i

dag opplæring i finsk i flere skoler. For kvener i Alta og befolkningen for øvrig

er det viktig med synliggjøring og støtte til arbeid som styrker språket og bygger opp under kultur og identitet til berikelse for hele Alta.

Mie asun
Alattioša!

Tilrettelegging for samisk og kvensk kultur, næring og samfunnsliv er behandlet som et gjennomgående tema i planprosessen. Samfunnsplanens fire satsingsområder inneholder derfor alle mål og strategier knyttet til plantemaet og som kan leses i kapittel 6.

4. Miljø og bærekraft

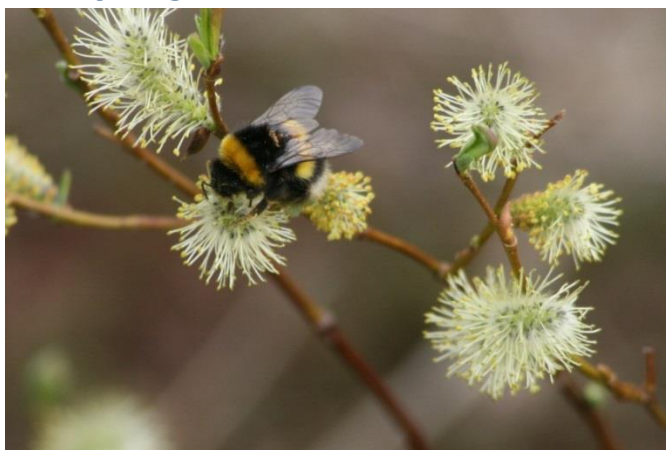

Foto: Kirsti M Nilsen

Nærhet til naturen er viktig for Altas befolkning og spiller en hovedrolle for fortsatt bolyst i Nordlysbyen og kommunen for øvrig. Målsettinger for godt miljø og bærekraftig utvikling har vært og vil fortsatt være sentrale i Altas videre vekst.

Drivkreftene bak samfunnsutviklingen og miljøtilstanden er stadig mer

internasjonale i en globalisert økonomi. Nord- og polarområdene berøres av klimaendringer og miljøgifter som har sin opprinnelse i helt andre deler av verden. Miljøpolitikken utformes i økende grad under internasjonale avtaler, og for Norges del også som resultat av prosesser innenfor EU. Oppfølgingen av EUs vanndirektiv er et eksempel som viser at også norske kommuner involveres og tar ansvar i internasjonale miljøavtaler.

«Grønne lunger i bomiljøer og i sentrum. Grønne korridorer langs Elva og langs sjø»

Bærekraftig utvikling handler om balansen mellom økonomisk og sosial utvikling og ivaretagelse av miljøhensyn, og begrepet er forankret i formålsparagrafen til plan- og bygningsloven. Vi har alle et selvstendig og et felles ansvar for miljøet i Alta, og vi må alle bidra for at utviklingen skal gå i en bærekraftig retning – økologisk, økonomisk og sosialt. Diskusjoner om lokale miljømål for Alta har derfor vært et gjennomgående tema i planprosessen.

I kapittel 6 er mål og strategier for miljø og bærekraft i Alta fordelt på alle planens fire satsingsområder. Stikkord for miljø og bærekraft i Alta og som har vært gjengangere i planprosessen er:

- Livskraftig fjord og elv
- Matproduksjon og skogbruk
- Kulturminner og kulturlandskap
- Godt miljø i by og bygd
- Aktivt friluftsliv og gode nærmiljøanlegg
- Klima og energi
- Kunnskap, verdier og holdninger

«Fremme sykling og gående. Tørre å gjøre områder utilgjengelige for bil»

5. Økonomi, organisasjon og kommuneplanens handlingsdel

5.1 Økonomi og handlingsregler

Behovet for handling i forhold til de økonomiske realitetene er stort. En økonomi under kontroll som forvaltes på en forsvarlig måte er et helt nødvendig redskap for god drift og evne til fornyelse og utvikling over tid.

Kommunens økonomiske situasjon er presset som følge av stor vekst over tid, med mange kommunale oppgaver som skal løses. Dette har medført utfordringer kommunens økonomiske driftssituasjon, som i fremtiden vil kreve at kommunens tjenesteproduksjon tilpasses en økonomisk bærekraftig drift.

Målet med å utarbeide forslag til økonomiske handlingsregler i kommuneplanens samfunnsdel er å få fokus på økonomi i kommunens øverste planverk. Formålet er å synliggjøre og skape bredest mulig enighet om de hovedgrep som skal benyttes for å skape en bærekraftig økonomisk utvikling over tid.

Hovedgrepene skal nedfelles i kommuneplanens samfunnsdel og gi føringer for kommunens økonomi og virksomhetsplanlegging. Følgende fire handlingsregler legges til grunn for all økonomiplanlegging i Alta kommune i planperioden.

1: Netto driftsresultat bør over tid være 3 % av brutto driftsinntekter

Netto driftsresultat ses gjennomgående på som det viktigste måltallet for kommunal økonomi. Det er også det måltallet som brukes når regnskapsresultatene skal sammenlignes med andre kommuner, blant annet i KOSTRA. Generelt er et godt netto driftsresultat en indikator på kommunens økonomiske handlefrihet. Kommunene er anbefalt å ha et netto driftsresultat på 3 %.

2: Disposisjonsfond bør over tid være minimum 8 % av brutto driftsinntekter

Disposisjonsfondet er et fritt fond og står til kommunestyrets frie disposisjon. Bruk av fondet må vurderes nøye hver gang, da dette er kommunens "sparekonto". Fondene viser hvor mye kommunen har satt av til senere års drifts- og investeringsformål og er den delen av "reservene" som gir best uttrykk for den økonomiske handlefriheten.

Kommunen bør til enhver tid ha en buffer til å møte uforutsette hendelser, som svikt i inntekter eller økte utgifter.

3: Netto lånegjeld bør over tid ikke overstige 75 % av brutto driftsinntekter

Netto lånegjeld i % av brutto driftsinntekter er et mye brukt nøkkeltall. Sammen med netto driftsresultat er dette det mest brukte nøkkeltallet i kommunesektoren.

4: Grad av egenkapital på investeringer bør over tid være på 30 % av totale investeringskostnader

Det er naturlig at størrelsen på investeringene varierer mellom år. Et klart krav til egenfinansiering av investeringene vil sette begrensninger både på størrelsen på investeringene og låneopptaket. Dette vil igjen bidra til å holde rente- og avdragsbelastningen nede.

5.2 Organisasjon

Foto: Alta kommune

Alta kommune har om lag 1300 årsverk. Medarbeiderne i Alta kommune er organisasjonens viktigste ressurs. Kompetanse vil være nøkkelen for framtidens tjenesteproduksjon og samfunnsutvikling. Kommunens involvering i samfunnet og næringslivet, samt kvaliteten på vår

tjenesteproduksjon spiller en vesentlig rolle for Alta som attraktiv kommune å bosette seg i. Alta kommune må dermed som organisasjon både ivareta den gode utviklingen som har vært, og tenke hva som må fokuseres på for at en også i årene som kommer skal være både en attraktiv kommune og arbeidsgiver.

Til utfordringene kommunen vil møte i årene framover, hører:

- *Ledelse og lederutvikling* – forskning og erfaring viser at god ledelse er en kritisk suksessfaktor for å lykkes med å oppnå målsettinger.
- *Arbeidsmarkedsutviklingen* – det er større avgang enn tilgang på arbeidskraft, samtidig som vi får flere eldre arbeidstakere.
- *Demografisk utvikling* – vi får flere innbyggere som lever lengre, noe som får konsekvenser for tjenestetilbudet vårt, spesielt innen helse og sosial.
- *Rekruttere/beholde* – konkurranse om arbeidskraft og vårt omdømme i arbeidsmarkedet vil påvirke hvordan vi arbeider med rekruttering. Vi både ser og har erfart at det er hard konkurranse om ulike stillinger.
- *Strategisk kompetansestyring* – vi må arbeide med kompetanseutvikling rettet mot framtidige behov, slik at vi leverer gode tjenester til innbyggerne.
- *HMS og inkluderende arbeidsliv* – vi har fortsatt et lavere nærvær enn målsatt de siste årene.

Arbeidsgiverpolitikk

Alta kommunes arbeidsgiverpolitikk ble sist vedtatt mars 2014 av et enstemmig kommunestyre. Med arbeidsgiverpolitikk menes de verdier, holdninger og handlinger Alta kommune som arbeidsgiver skal ha overfor arbeidstakerne i kommunen.

Målet med arbeidsgiverpolitikken er at Alta kommune skal oppleves som en åpen, handlekraftig organisasjon og en attraktiv arbeidsgiver. Dette innebærer at:

- Adferden til hele organisasjonen skal bære preg av vårt verdigrunnlag åpenhet, trygghet og respekt – der både ledere og ansatte skal oppleves imøtekomende og synlige.
- Alta kommune skal være en arbeidsplass med høy trivselsfaktor, og hvor man skal se fram til å gå på jobb, møte kollegaer og brukere. Vi ønsker å framstå som en seriøs og profesjonell organisasjon for både ansatte og samarbeidspartnere, som leverer gode tjenester til innbyggerne og brukerne.
- Brukerne av våre tjenester skal gjennom medvirkning og tilbakemelding, kunne være med på å påvirke våre tjenesteleveranser, bl.a. gjennom brukerundersøkelser.
- Det er et mål om kjønnsbalanse i alle typer stillinger der ett kjønn dominerer. I vår organisasjon skal det være lik lønn for likt utført arbeid, når erfaring og kompetanse er tilsvarende.

Verdigrunnlaget

Verdigrunnlaget er plattformen for vår atferd og våre holdninger. Målet er at verdigrunnlaget skal ligge naturlig til grunn for handlingene til våre folkevalgte, våre ledere og våre ansatte i det daglige. Dette preger oss i møtet og dialogen med både egen organisasjon, brukere og omgivelsene forøvrig.

- *Åpenhet*: Informasjon gjøres tilgjengelig, kunnskap deles og endringsprosesser gjøres åpne og synlige.
- *Trygghet*: Det skal ikke skje endringer uten en forutgående prosess som du selv har deltatt i. Forståelse og tillit er en forutsetning for at den enkelte skal føle seg trygg i sine omgivelser.

- *Respekt*: Vi skal vise respekt for hverandres ulikheter og behov. Aktiv lytting, ærlighet og evne og vilje til god dialog er nødvendige forutsetninger for å oppnå dette.

5.3 Kommuneplanens handlingsdel

I dette kapitlet gis retningslinjene for hvordan målene og strategiene i «Alta vil» skal gjennomføres i kommunens virksomheter og ved medvirkning fra andre offentlige organer og private.

Samfunnsdelen inneholder ikke tiltak, men mål og strategier som skal utdypes og konkretiseres i kommunedelplaner eller temaplaner på ulike tjenesteområder. Tiltak utvikles og gis økonomi i handlingsdelene til kommunedel- og temaplaner.

Samkjørt med kommunens årlige budsjettprosess vil tiltak tas inn og prioriteres i kommuneplanens handlingsdel, som i Alta er eget kapittel i økonomiplanen. Av hensyn til helhet og økonomi er et førende prinsipp at tiltak ikke kan gjennomføres før de er gitt prioritet i handlingsdelen/økonomiplanen. Prioriterte tiltak synliggjøres i kommunens virksomhetsplan som vedtas i januar hvert år. Det må være mulig å se hvordan Alta vil følges opp når man leser økonomiplanen med kommuneplanens handlingsdel. Strategisk ledelse i kommunen må eie og styre koplingen mellom samfunnsdelen, tiltak i del- og temaplaner og prioriterte tiltak i handlingsdelen/økonomiplan og årsbudsjettet. Det vil lette arbeidet for rapportering og evaluering av måloppnåelsen.

Økonomiplanen tar utgangspunkt i kommuneplanens langsiktige mål, strategier og utfordringer og angir hvordan kommunen skal anvende sine ressurser for å nå vedtatte politiske mål.

Budsjettet beskriver ressursfordelingen i detalj for det gjeldende år, mens årsregnskapet oppsummerer hvordan ressursbruken faktisk ble. Figurene under viser sammenhengene mellom kommunens plandokumenter.

Virksomhetsplanen beskriver prioriterte tiltak per virksomhetsområde som oppfølging av kommuneplanens handlingsdel/økonomiplan. Revideres hvert år og legges fram for formannskapet i januar måned.

KOMMUNEPLAN	KOMMUNE- DELPLAN	FAG- OG TEMAPLANER	HANDLINGSDDEL MED ØKONOMIPLAN
“Visjon og satsingsområder”	“Eventuell utdyping av kommuneplanen”	“Konkretisering”	“Prioriteringer og tildeling av ressurser”
Visjon Satsingsområder Hovedtrekk arealbruk	Tema Areal – for en del av kommunen	Hovedmål og delmål for sektor/tema Tiltak	Oppfølging av satsingsområder i KP Prioriteringer i sektorene Fordeling av driftsbudsjett og investeringer

Figuren over illustrerer sammenhengene mellom plandokumenter på ulike nivåer og forholdet til økonomiplanen med handlingsdel.

6. Mål og strategier

Dette kapitlet omhandler planinnholdet fordelt på planens fire satsingsområder. Integrert i satsingsområdene er planens to gjennomgående temaer som redegjort for i kapittel 3 og 4. Med mål menes ønsket oppnådd situasjon ved planperiodens utløp. Strategiene gir retning for hvordan oppnå målet. Strategiene skal i kommuneplanens handlingsdel følges opp med prioriterte tiltak som konkret kan bidra til å oppfylle målene i kommuneplanens samfunnsdel. Tiltakene prioriteres i økonomiplan- og budsjettssammenheng for å samordne kommunedelplaner, temaplaner og skape en kapasitetsmessig og økonomisk gjennomførbar virksomhetsplan.

6.1 Kunnskap og kompetanse

«Vekst i høyere utdanning og forskning er grunnleggende for å bygge Nord-Norge sterkere»

Med satsingsområdet kunnskap og kompetanse vil Alta framheve betydningen ulike kompetanser har i kunnskapssamfunnet vi er del av. Alta ønsker i planperioden å utvikle forpliktende samarbeid og konkrete prosjekter knyttet til Alta som kunnskaps- og kompetansesenter i Finnmark. To eksempler er «universitetsskole og -barnehage» som startes opp i samarbeid med UiT Norges arktiske universitet. Det mangfold av kompetanser (humankapitalen) altasamfunnet representerer vil være vår viktigste strategiske ressurs framover.

Alta vil at våre barnehager og skoler skal gi ferdigheter og kunnskap som muliggjør videre utdanning og deltakelse i arbeid- og samfunnsliv. Til det trenger vi også en felles kultur for læring i Alta. Alta vil i planperioden videreutvikle innholdet og kvaliteten i barnehage og skole samtidig som en bærekraftig struktur legges til grunn. Det er videre viktig å styrke tidlig innsats og karriereveiledning utdanningsløpet. Alta vil ta ansvar for lærlingeordningen i samarbeid med næringslivet og være en støttespiller til videreutvikling av tilbudet ved Alta videregående skole, herunder medvirke til gode bo- og fritidstilbud for elever. Kommune ønsker gjennom egen vertsbymelding å synliggjøre tiltak som styrker Alta som attraktiv vertsby for elever og studenter og som forankres i samarbeid med utdanningsinstitusjonene og studentsamskipnaden.

«Helse er en betydelig næring i Alta og har vokst markert seinere år»

«Viktigst er at kompetansen som lærere og ledere i barnehager og skoler har gis nødvendig tid og muligheter til å brukes til det beste for elevene»

Alta vil arbeide for at Finnmarksfakultetet og Campus Alta ved Norges arktiske universitet styrker seg og at Alta kjennetegnes som en attraktiv universitetsby å studere og arbeide i. I tillegg vil Alta bidra til gode rammevilkår for fortsatt faglig tyngde og kunnskapsproduksjon ved forskningsmiljøene utover universitetet, samt arbeide for etablering av nye institusjoner og miljøer, for eksempel relatert til nordområdene og samiske eller kvenske forhold. Alta kommune som arbeidsgiver vil verdsette kompetansen som organisasjonen selv besitter og arbeide for at organisasjonen styrker forbindelsene til kunnskapsaktører i Alta og regionen.

Under satsingsområdet kunnskap og kompetanse setter Alta kommune seg følgende mål og strategier for planperioden.

MÅL <i>Alta vil ha det slik</i>	STRATEGI <i>Alta vil gjøre det slik</i>
1. Alta vil være en ledende kunnskapsby i nord og et knutepunkt for kompetanse i Finnmark.	a. Arbeide for Alta kommune som en anerkjent og fortrukket arbeidsgiver og prioritere kompetanse i arbeidsgiverpolitikken. b. Sikre Alta kommune som organisasjon nødvendig kompetanse gjennom rekruttering og godt arbeidsmiljø. c. Arbeide for mer FoU-arbeid mellom kommunen og forskningsmiljøene i Alta, og bidra til gode utviklingsforhold for kunnskapsutvikling om og for Nordområdene. d. Gjennom bevisst samarbeid, arbeide for Alta som et kompetanseknotepunkt i Finnmark gjennom utstrakte og aktive nettverk, samt tydelig markedsføring. e. Sikre en kunnskapsbasert natur- og miljøforvaltning og medvirke til kunnskap om naturmangfoldet i Alta og faktorer som påvirker miljøet i kommunen.
2. Alta vil være en attraktiv universitetsby og skolesenter. Alta vil at UiT Campus Alta og Alta videregående skole er gode kunnskaps- og kompetanseprodusenter.	a. Sikre gode vekstmuligheter for Campus Alta og Alta vgs gjennom arealberedskap og god kontakt mellom kommunen og institusjonene. b. Arbeide for at forskning, studier og programområder(vgs.) som tilbys i Alta dekker regionens behov for kunnskap, kompetanse og arbeidskraft. c. Være en god vertskapsby for fagmiljøer, elever og studenter gjennom gode læringsfasiliteter, godt boligtilbud og attraktive tilbud på fritiden.
3. Alta vil at våre barnehager er gode arenaer for læring, forebygging og allsidig aktivitet.	a. Sikre godt pedagogisk innhold og ansatte med barnehagefaglig kompetanse. b. Ivareta god arealberedskap for barnehager i nærmiljøene. c. Arbeide for økt fleksibilitet i organisering og barnehagenes åpningstider. d. Arbeide for tidsbestemt tildelingsgaranti for barnehageplass.
4. Alta vil ha en grunnskole som gir alle elever best mulig utgangspunkt for videre læring og arbeid. Altaskolen skal kjennetegnes av godt læringsmiljø, kvalifiserte lærere og resultater over landsgjennomsnittet.	a. Legge en skolestruktur til grunn som balanserer økonomisk bærekraft, gode fagmiljøer, godt pedagogisk innhold og nærhet til bosted. b. Sikre altaskolen godt læringsmiljø og god kompetanse hos lærerne. c. Skape en mobbefri skole og oppvekst i Alta gjennom samarbeid skole-hjem samt frivillige organisasjoner. d. Samarbeide med Alta vgs og UiT Campus Alta om helhetlig utdanningsløp der den enkelte elev blir fulgt tett fra grunnskolen av og opp til endt utdanning.
5. Alta vil ha gode tilbud i samisk og kvensk språk for barn, unge og voksne, samt være et foretrukket sted for bruk og utvikling av samisk og kvensk kunnskap og kompetanse.	a. Sikre språkopplæring og kvalifiserte lærere i samisk i barnehage og skole, samt kvensk innenfor dagens finskundervisning i skolen. b. Videreutvikle Alta samiske språksenter - Áltá sámegiellaguovddáš. c. Arbeide for institusjonsbygging i Alta for forskning og

- kunnskapsutvikling om samiske og kvenske forhold.
- d. Samarbeide med Sametinget, utdannings- og forskningsinstitusjoner og lokale organisasjoner om styrket bruk av samisk språk, kunnskap og kompetanse.

6.2 Næringsutvikling og nyskaping

Næringslivet står tradisjonelt sterkt i Alta og kommunen utmerker seg nasjonalt i målinger av innovative regioner. Altas sterke entreprenørskapskultur og unge befolkning er vårt beste utgangspunkt for videre vekst og nyskaping i nærings- og arbeidslivet. Samtidig vil det i planperioden være viktig å satse særskilt inn mot noen områder som vurderes som sentrale for videre vekst i Alta.

Petroleumsnæringen;

Alta vil være et reelt alternativ for lokalisering og etablering av ulike tjenester knyttet til videre utvikling i petroleumsnæringen i Finnmark. Logistikk, serviceindustri, støttefunksjoner og administrasjon er særskilte områder som Alta må legge til rette for.

«Optimismen i landbruket i Alta skyldes et godt samspill mellom nærings- og kulturlivet. Summen blir et godt sted å bo!»

Oppdrettsnæring;

Som en stor oppdrettskommune, må Alta legge til rette for en langsiktig løsning for landbasert industri for denne næringen. I første omgang innebærer dette et slakteri og foredlingsanlegg som kan ivareta nødvendig volum for aktørene i regionen. Alta vil, sammen med næringen selv, arbeide for en systemendring som gir vertskommunen større økonomisk effekt av næringen.

Reiselivsnæringen;

Næringen har over tid utviklet gode produkter og innehar meget god kompetanse. Det må gis rammebetingelser for videre utvikling innen dette området. I perioden må hovedfokus være å få etablert et markedsføringsapparat som markedsfører Alta helhetlig utad, og i samarbeid med regionen og landsdelen for øvrig.

Bergverksnæringen;

Sikre gode rammebetingelser for eksisterende bergverksindustri i kommunen. Alta vil at bergverksindustrien i Finnmark utvikler seg videre, og arbeide for at Alta får en sentral plass i denne utviklingen.

Kompetanseintensive næringer;

Alta vil arbeide for flere arbeidsplasser der kunnskap og kompetanse er innsatsfaktor og produkt. Alta vil, som Universitetsby, arbeide for utvikling av eksisterende bedrifter og etablering av flere teknologibedrifter og kunnskapsintensive private og offentlige virksomheter. Alta vil ta en aktiv rolle for et tett samarbeid mellom FoU miljøer, Universitetet og næringslivet.

«Alta er en av Norges mest innovative kommuner»

Alta vil fortsette det målrettede arbeidet for nye areal- og næringsplaner, effektiv saksbehandling og tilrettelegging for nettverksutvikling, entreprenørskap og sysselsettingsvekst.

«Se ikke bare det samiske som utfordringer, men også som muligheter»

Alta som et internasjonalt samfunn hvor vi inkluderer tilflyttere og har gode relasjoner til partnere i inn- og utland vil være et viktig konkurransefortrinn. Alta har posisjonert seg i Nordområdene gjennom å utarbeide egen

«Nordområdestrategi». Strategien vil videreføres og utvikles i takt med samfunnsutviklingen slik at Alta styrker sin plass på Nordområde-kartet.

Under satsingsområdet næringsutvikling og nyskaping setter Alta kommune seg følgende mål og strategier for planperioden.

MÅL <i>Alta vil ha det slik</i>	STRATEGI <i>Alta vil gjøre det slik</i>
6. Alta vil ha økt verdiskaping og sysselsetting for alle i et mangfold av næringer.	a. Målrette det offentlige virkemiddelapparatet gjennom samarbeid med næringslivsaktører. b. Arenabygging og markedsføring av Alta som investerings- og etableringssted. c. Arbeide for økt verdiskaping og markedsadgang i tradisjonsnæringer for Alta som jord- og skogbruk, reindrift, skifer, fiskeri og havbruk, samt nye næringer. d. Tilrettelegge gjennom god arealplanlegging for sjørettet og landbasert industri og næringsvirksomhet, samt sikre forutsigbarhet og medbestemmelse for jordbrukets, fiskerienes og reindrifas interesser i planprosesser. e. Verdsette lokalt eierskap og stimulere til reinvestering lokalt. f. Legge til grunn et bærekraftig nivå på sjømatproduksjonen i Altafjorden og verne om nasjonal laksefjord og Altalaksen som villaksstamme.
7. Alta vil ha en sterk entreprenørskapskultur og gode betingelser for gründere og nyskaping.	a. Arbeide for Ungt Entreprenørskap i skolen. b. Motivere og tilrettelegge for gründere og etablering av arbeidsplass for seg selv og andre. c. Arbeide for økt innovasjon i offentlig sektor og samspill om nyskaping i næringslivet. d. Stimulere til samfunnsentreprenørskap i lag og foreninger.
8. Alta vil ha et næringsliv og offentlig sektor kjennetegnet av høy kompetanse og FoU-samarbeid.	a. Arbeide for Alta som knutepunktet for kunnskap og kompetanse i Finnmark og et foretrukket etableringssted for kunnskapsarbeidsplasser i nord. b. Aktivt bruke lokale FoU-miljøer og teknologibedrifter til forbedring av kommunens organisasjon, systemer og tjenestetilbud. c. Motivere til økt kompetanse og forsterket FoU-innsats i næringslivet.
9. Alta vil ha gode relasjoner og forbindelser nasjonalt, regionalt og internasjonalt.	a. Posisjonere Alta i Nordområdeutviklingen gjennom egen Nordområdestrategi, institusjonsbygging, nettverks- og prosjektutvikling. b. Stimulere til økt samarbeid med internasjonale partnere og markedsføring av Alta i utlandet, samt arbeide for engelskspråklig skoletilbud. c. Videreutvikle og prioritere samarbeidsprosjekter med vennskapsbyene.
10. Alta vil ha et aktivt eierskap i kommunens selskaper for å sikre god forvaltning av de samlede verdier.	a. Definere forventninger og sikre tydelige styringssignaler til selskapene. b. Følge opp og videreutvikle kommunens eierskapsmelding.

6.3 Trivsel og livskvalitet

«Gode møteplasser på tvers av kultur, etnisitet, alder og interesser»

Bolyst og høy trivselsfaktor er en kvalitet ved Alta som mange trekker fram og som utvilsomt bidrar til at flere og flere velger å bosette seg i vår kommune. Mangfold i tilbud og aktiviteter bidrar i særlig grad til den høye bolysten i Alta.

En by i vekst i dag bærer preg av at verden blir stadig mindre og flyttestrømmene er mer globale enn noen gang. Alta vil fokusere på mangfoldet i vårt samfunn og at alle skal kunne kjenne trivsel og stolthet over å bo i Alta uavhengig av bakgrunn. Alta vil arbeide for inkludering og åpenhet for det flerkulturelle, samt økt tilgjengelighet i bygg og uterom der allmennheten ferdes.

Alta vil derfor legge til rette for en god barndom og gode ungdomsår i Alta. Slik legger vi grunnlaget for at de som vokser opp i Alta, også stifter familie her eller vender hjem etter utdanningsår eller arbeid ute. Alta vil at kommunen kjennetegnes av trygge oppvekstmiljø, gode møtestedet og muligheter for lek og aktivitet, samt en givende fritid for barn og unge.

«Aktiv og synlig frivillighet som ressurs i lokalsamfunnet»

«Mangfoldige og aktive ungdoms-tilbud gjennom hele året»

Alta vil bygge videre på politikken som har skapt stadig flere og bedre helse- og omsorgstjenester i kommunen. Ved siden av utviklingen av spesialisthelsetilbudet vil kommunens egen kartlegging av folkehelsestatusen følges opp. Forebyggende arbeid, tiltak for folkehelse og samhandling blir viktige innsatsområder i årene som kommer.

Under satsingsområdet trivsel og livskvalitet setter Alta kommune seg følgende mål og strategier for planperioden.

MÅL <i>Alta vil ha det slik</i>	STRATEGI <i>Alta vil gjøre det slik</i>
11. Alta vil være et åpent, tilgjengelig og inkluderende samfunn der vi tar vare på hverandre og har de beste oppvekstvilkårene for barn og unge.	a. Arbeide for møteplasser og aktiviteter som samler befolkningen og bidrar til tilhørighet og fellesskap i et mangfoldig Alta. b. Arbeide for et universelt utformet Alta og sikre gode tilbud til barn og unge med nedsatt fysisk eller psykisk funksjonsevne. c. Støtte og bidra til gode vilkår for frivillig innsats, lag og foreninger. d. Legge til rette for trygge boligområder med god trafiksikkerhet og nærhet til viktige daglige funksjoner. e. Bekjempe mobbing og rasisme, og engasjere bredt mot rusmisbruk, vold og kriminalitet. f. Prioritere lavterskeltilbud og tiltak som bidrar til gode barne- og ungdomsår uavhengig av økonomi.
12. Alta vil kjennetegnes av god folkehelse og aktiviteter som fremmer helse i hele befolkningen i et forebyggende perspektiv.	a. Medvirke til at altaværingen tar vare på sin egen helse og medvirke til kunnskap om helsefarer. b. Gjøre sunne valg lettere og sikre gode muligheter for fysisk aktivitet uavhengig av økonomi. c. Fremme et aktivt friluftsliv og sikre Byløypa og sentrumsnære friluftsområder som Komsa og Sandfallet som viktig grønnstruktur.

	d. Prioritere nærmiljøanlegg for barn og unge ved alle skoler og videreutvikle turløyper, ski- og lysløyper og friluftsområder som lavterskelarenaer for fysisk aktivitet. e. Fremme folkehelse som tema i alle kommunens virksomheter og all planlegging. f. Prioritere gående og syklende i utbygginger, samt videreutvikle Sykkkelbyen Alta. g. Samarbeide med frivillige lag og foreninger om aktiviteter som fremmer folkehelsa.
13. Alta vil ha gode og effektive helse- og omsorgstjenester av høy kvalitet.	a. Arbeide for en framtidsrettet struktur på tjenestene gjennom effektiv ressursutnyttelse, attraktive arbeidsplasser og nødvendig kompetanse. b. Arbeide for høy kvalitet på tjenestene gjennom blant annet økt grad av brukermedvirkning, individuell tilpasning og koordinerte tjenester ved behov. c. Prioritere forebygging i tjenesteproduksjonen. d. Samhandle og arbeide for best og flest mulige spesialisthelsetjenester i Alta, samt rask og sikker ambulansetransport. e. Sikre god beredskap for håndtering av kriser og katastrofer.
14. Alta vil ha boliger for alle i gode boområder og at boforholdene skal fremme velferd og samfunnsdeltakelse.	a. Medvirke med kommunal boligforsyning til dempet prispress på boligmarkedet. b. Bruke utbyggingsavtaler til å framskaffe arealer og boliger for grupper omfattet av kommunens boligsosiale politikk. c. Medvirke til flere utleieboliger. d. Sikre boområder med gode og langsiktige kvaliteter.

6.4 Attraktivt regionsenter i utvikling

Nordlysbyen Alta vil bygge attraktivitet for regionen gjennom godt samarbeid med naboer, mangfoldig kulturliv gjennom hele året, idretts- og kulturarrangementer for et bredt publikum og opplevelser for innbyggere og turister – vinter som sommer.

«Dugnads- og arrangementskompetansen i Alta er gull verdt! Bolyst pluss integrering»

Alta vil at våre bygde omgivelser skal videreutvikle Nordlysbyen Alta i retning av ett konsentrert bysentrum på Alta sentrum med bymessige kvaliteter og aktivitet gjennom hele året

«Gi kollektivtilbud forrang på Sentrum med attraktive holdeplasser. Små busser og god regularitet»

Alta blir attraktivt som regionsenter ved å sikre gode kommunikasjonsløsninger og infrastruktur bygd for framtida. Videre ønsker vi at våre aktiviteter skal skje innenfor naturens bæreevne i rene og trivelige miljø. Herunder også å skape økt bevissthet rundt klima- og miljøutfordringer, og forebygge uønskete konsekvenser av klimaendringer.

«Bygg Sentrum mer kompakt og intimt. Tenk nytt rundt tresenterstrukturen»

Under satsingsområdet attraktivt regionsenter i utvikling setter Alta kommune seg følgende mål og strategier for planperioden.

MÅL <i>Alta vil ha det slik</i>	STRATEGI <i>Alta vil gjøre det slik</i>
15. Alta vil ha et godt omdømme lokalt, regionalt og nasjonalt. Som et attraktivt regionsenter vil Alta oppfattes om aktiv, fremtidsrettet, inkluderende og omsorgsfull.	a. Gi innbyggerne stolthet overfor hverandre, bedrifter og kommunen/altasamfunnet. b. Arbeide for «vi»-følelse i regionen. c. Ta rollen som aktiv pådriver for utvikling i hele fylket. d. Ta aktivt del i diskusjoner om endret kommunestruktur.
16. Alta vil ha et mangfoldig og aktivt idretts- og kulturliv med kulturuttrykk gjennom hele året i hele kommunen.	a. Ta vare på og videreutvikle våre gode kultur- og idrettsarenaer og møteplasser. b. Støtte det frivillige kulturliv og idrettslag i Alta og samtidig legge til rette for at flere kan realisere sin kunst, kultur eller idrett profesjonelt. c. Skape en digital «kulturkalender» med oversikt over alle daglige kulturaktiviteter gjennom hele året. d. Tilrettelegge for idretts- og kulturarrangementer i samarbeid med lag og foreninger. e. Ta vare på våre kulturminner og kulturlandskap fra norsk, samisk og kvensk historie, samt bevare verdensarvområdene i kommunen og videreutvikle kompetansemiljøene for disse.
17. Alta er Nordlysbyen og skal være en attraktiv og opplevelsesfylt reiselivsdestinasjon.	a. Legge til rette for helhetlig og koordinert markedsføring av Alta. b. Markedsføre Alta som Nordlysbyen og arbeide for aktiviteter og opplevelser i tråd med dette. c. Legge til rette for aktiv bruk og utvikling av samisk og kvensk kultur, og medvirke til at samisk og kvensk kultur styrker Alta som attraktiv by og reisemål.
18. Alta vil være en bærekraftig, attraktiv og funksjonelt utformet by som balanserer	a. Planlegge for fortetting og effektiv utnyttning av arealer i utvalgte områder i byen, der utnyttningen er

utbyggingsbehov, grønne verdier og gode boligområder.	høyest i og ved Sentrum.
	b. Bevare Altas grønne preg og verne om viktig, bynær grønstruktur og den viktigste dyrka marka. c. Legge til rette for boligbygging i nærområde og distrikt med særskilt fokus på Talvik og Kviby.
19. Alta vil ha ett bysentrum på Alta sentrum med urbane kvaliteter som bidrar til økt aktivitet og økt bolyst.	a. Forsterke bokvalitetene i Alta sentrum med attraktive og varierte leilighetstyper og gode uteområder. b. Styrke handelsbyen Alta gjennom konsentrering av detaljvarehandel på Alta sentrum og tilrettelegging for festivaler og arrangementer. c. Prioritere sentrumsområder ved lokalisering av offentlige kontorarbeidsplasser og institusjoner.
20. Alta vil være et knutepunkt for kommunikasjon i Vest-Finnmark og ha gode løsninger for kollektivtrafikk, infrastruktur og logistikk.	a. Arbeide for Vest-Finnmark som felles bo- og arbeidsmarkedsregion gjennom gode kommunikasjoner, særlig mellom Alta og Hammerfest. b. Arbeide for utvidelse av rullebanen på Alta lufthavn og styrking av Bukta som kommunikasjonsknutepunkt. c. Styrke kollektivtrafikken og gjøre det mer attraktivt å reise kollektivt. d. Legge nullvisjonen til grunn for transportplanlegging og trafiksikkerhetsarbeidet. e. Styrke digital infrastruktur internt i kommunen og til og fra Alta.
21. Alta vil at aktivitetene våre skal skje innenfor naturens bæreevne, i et rent og trivelig miljø og med god beredskap for klimaendringer og uønskete hendelser.	a. Arbeide for reduserte klimagassutslipp lokalt gjennom energibesparing og økt bruk av fornybar energi til oppvarming og transport. b. Bidra til miljøbevissthet og rene og ryddige nærmiljøer der alle tar ansvar. c. Arbeide for redusert sårbarhet for klimaendringer og uønskete hendelser gjennom gode analyser og planlegging.

7. Vedlegg

Oppsummering av SWOT-prosess mars 2013 i regi av Kreativ Industri AS

STYRKER (INTERNE): • Godt entreprenørskap og arbeidskapasitet • Regional aktør • Frivillighet og dugnadsånd • Ung befolkning, ungdom vender hjem • Attraktive arrangement og varierte fritidstilbud • Høy realkompetanse og arbeidsinnvandring • Bolyst (klima, natur, miljø, kultur, skole, barnehager) • Lett å rekruttere • NAU – bedre kompetanse til næringslivet, kompetansesenter • Godt utdanningstilbud • Folkehelseperspektivet • Gode offentlige tjenester	SVAKHETER (INTERNE): • Høye boligpriser • Ikke kartlagte yrkesmuligheter • Offentlig kommunikasjon (kommunalt og regionalt) • Politisk splittelse • Samarbeid mellom offentlig næringsliv og utdanning • Negativt storebrorstempel • Bygg byen innover (høyere hus) • Samarbeid ved store prosjekt (klynger) • Mangel på store aktører, industriareal og kapital • Voksesmerter (dyrt og høyt nivå på alle tilbud) • For svak oppfølging av de små innen kultur • Innadvendt • Flytilbud • Fleksibilitet i planverket • Synkende dugnadsånd
MULIGHETER (EKSTERNE): • Olje & Gass (kompetansesenter) • Mineralnæring (kompetansesenter) • Fusjon HIF-UIT • Logistikk-knutepunkt (samferdsel) • Samarbeid regionalt internasjonalt (skape samarbeidsrelasjoner mot omverden) • Bygg og anlegg: lengre enn i dag • Mangfold (storfrakken) • Areal • Utvikle reiselivet (attraksjoner) • Forstå globaliseringen • Utvikle Alta som regionsenter	TRUSLER (EKSTERNE): • Regional infrastruktur peker mot Tromsø • Dårlig omdømme, lokaliseringskamp • Svak fylkesadministrasjon • Deler av administrasjonen ved Norges Arktiske Universitet er plassert eksternt • Flere finanskriser • Ikke tatt rollen som regionsenter • Alta er ukjent for mange • Mangler strategier for rekruttering (utdanning etter behov) • Gamle strukturer • Miljø/klimadebatten fraværende • FEFO-begrensninger • Nordlyset som merkevare • Kamp om kompetanse • Lover og regler